

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj XX. tečaj; prosimo torej dosedanje p. n. prijatelje in naročnike „Slov. Gospodarja“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoče, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročitev.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu pa prinese po pol pole priloge, cerkvene ali gospodarske, sem ter tje tudi prilogo inseratov. V očigled tega je njegova cena sila mala in mogoča je samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto 3 gld. za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta pa 80 kr. Naročnina pošlje se najlažje po poštnih nakaznicah in vzprejema jo edino „upravnistvo Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5., posebno še prosimo, da se adresi nikoli ne pripiše J. Leonova tiskarna ali tudi kako drugo ime, zakaj razven upravnistva „Slov. Gosp.“ nima nihče pravice vzprejemati naročnine.

Kdor je bil že dosegmal naročnik „Slov. Gosp.“, olajša močno upravnistvu delo, če prilepí staro adresno ali vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, pripiše svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnistvo „Slov. Gospodarja.“

O božiču.

Ni, menim, v celem letu časa, da prime človeka s tako silo, kakor stori to čas božiča. Ljubezen in mir pri hiši stori še le življenje prijetno in človek čuti živo potrebo po njima. Kdor pa pogreša miru ali kdor ne pozna ljubezni, njemu je življenje breme, katero nosi, ker ga ne more odložiti.

Božič je ljub spominj obeh, miru in ljubezni, srečen je tedaj človek, kdor ga dobro,

krščanski praznuje. Ne vemo sicer, ali in koliko je takih src in hiš, kjer se tako godi, ali toliko se nam lahko verjame, da želimo vsem našim bralcem tega božičnega miru v obilni meri.

Sin božji ga je vmogočil, saj je prav za to prišel na svet, in rodil se je kot majhno, ljubeznjivo dete, lahko rečemo, še prav za to, naj se nam ljubezen lepo prikupi. Čez dete, čez majhno, nedolžno dete pač ni lahko lepše podobe za ljubezen, katera nam težave tega življenja ali olajša ali vsaj pomaga jih prestati.

Za težave — za te skrbi že življenje samo in nikoli jih ni manjkalo, najmanj pa ta čas, ko je človek se videl v jarmu greha pa ni imel moči, odkrižati se ga. Križi, doma v vsakdenjem življenju, trli so ga za to še tem huje, ker za nje ni imel tolažila. Lahko so tedaj svoje dni klicali judje: Vi, oblaki, ga rosite, ali zemlja naj ga — odrešenika! Ajdje pa so čutili potrebo odrešenika, a niso vedeli, kedaj bi in odkod bi jim prišel.

Zgodovina nam potrjuje to do cela, kajti v času, ko se je Sin božji rodil, bilo je pri vseh narodih nekam le šumelo upanje po odrešenju. Človek bi torej pa tudi mislil, da bi bili ljudje odrešenika radi vzprejeli, kedar je prišel, ali izgodilo se je narobe; malo, pičlo malo judov, in le malo ajdov ga je izpoznalo in se ga stanovito poprijelo. Čudno. Zakaj jih ga ni več že skraja vzprejelo? To vprašanje rešuje nam petje angeljev nad pastirji: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“ Ljudje niso bili več veliko marali za Boga, Bog pa dotlej, vsa je bila podoba, ni za nje maral.

Žal, da se v naših dneh ne godi veliko drugače. Prave, krščanske vere ni več veliko na svetu, in če mogoče, še manj je zaupanja na Boga. Ljudje vam deró le za svojo željo, nihče ne vpraša več, ali je ona še le krščanska ali ne. Posledica tega pa je potlej le naravno to, da pogrešamo prave sreče, miru, lju-

bezni — tiste, ki poravnava težave v življenju našem.

Mirú nam je treba, če ga ni, ni sreče in brez „ljubezni, ki vse strpi“, ni mirú ne v hiši ne v soseski, najmanj pa med narodi. In ravno med narodi je treba obeh, ljubezni in mirú: če njiju manjka, lahko so si narodi le napoti, nikar pa da bi si bili podpora v skupnem napredku, v skupnem blagostanju. Če kdo, mi in če komu, narodom želimo, da za-nje napoči kmalu čas njih božiča.

Ali je že blizu? Tega ne vemo, toda česar nam je kakor v pripravo na-nj treba, je to, da se navzememo — da se vsi napolnimo krščanskega duha ter pod krilom ene matere, katoliške cerkve, gremo na delo resnične sprave. Le tako je ona mogoča, tako pa postane potlej h krati resnica petje angeljev: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

0 potrebi ženitbenske oglasnice.

(Govoril v dež. zboru ces. svet. g. Jerman.)

(Dalje.)

V drugem oziru sem rekel, da se terja ženitbenska pritrtilnica tudi iz ozirov na nevarnost, ki je na kmetih. Ta nevarnost je istinito prav velika; žito se krade na polju, sadje z dreves, grozdje iz vinogradov, drva iz lesov. Kmet ima svoje zemljišče raztreseno in ne more pri vsakem kosu zemljišča stati na straži, vzlasti po noči ne. Kam bi pa tudi s posestvom prišlo in kako vrednost bi imelo, ko bi bilo k vsaki njivi treba postaviti stražnika? Izgodi se, da si naselniki, težaki najmejo kos polja pri kmetu, mal kos; tega nasejejo ali nasadijo z raznovrstnim sadom, kakor je pač v tistih krajih v navadi, in v noči gredo in nakradejo s sosednjih njiv raznega sadú, ter zanesó na svoj najeti kos njive; ne nesó torej svoje tatvine po noči domov, ampak o belem dnevu in ako jih kdo vpraša: odkod? odrežejo se, češ da s svoje najete njive.

Poznal sem posestnike, ki so svoja drevesa z letnim sadjem, črešnjami, aprikozami, mariljicami in poletnimi jabelki kar dali sekati zato, ker se niso nikoli sadú učakali, vse se jim je pobralo, še celo drevesa so polomili. V obližju mest in drugih krajev steró se praviloma vsako zimo plotovi, ograje itd., vse to gre Bog ve, komu v peč, kmetu pa je treba vsako leto na novo graditi. Pri takih okoliščinah ni mogoče kmetu shajati. Ko bi se ti uzroki odstranili, pa bi si nihče ne terjál več ženitbenske potrdilnice. Če je mogoče ljudem kruha in zaslúška dati, nič ne bodo segali po tujem blagu.

Ni zavist, vsled katere se terja, naj bi se ženitbenska pritrtilnica na novo upeljala; nihče ne brani ubogemu možu postaviti si lastnega ognjišča, lastne družine; boj je za obstanek, lastna bramba terja tako omejenje.

Pravi se: vrojena, naravna pravica je, da se sme vsakdo ženiti, ali je tudi vrojena, naravna dolžnost, da vsak oženjen svojo družino, vzdržuje in oskrbljuje. Vsaki pravici sledi dolžnost. Ako pride mož, ki se hoče ženiti, do občine pa ji reče: Ti, občina, moraš me pustiti, da se oženim, tega ne moreš mi braniti, jaz imam naravno pravico do ženitve, lahko pa mu ona po svoji strani reče: Ti imaš pa tudi to naravno dolžnost, svoje ljudi sam prerediti in občina ima pravico oprostiti se pripomoči, podpore.

Tudi sicer ima ta vrojena, naravna pravica svojo mejo. Prva omejitev je od strani očeta, kajti ta mora po občenem drž. zakoniku privoliti maloletnemu otroku, če se naj veljavno zakon sklene; če mu je oče umrl, pa imata jerob in sodnija to ženitbenko privolitev dati. Eden paragraf drž. zakonika našteva uzroke, vsled katerih more sodnija privolitev odreči: manjkanje potrebnega dohodka, dokazano ali občeznano slabo obnašanje, nalezljive bolezni in pogreški, ki so smotru zakona nasproti. V vrsti teh uzrokov stoji na prvem mestu pomanjkanje dohodka, to velja tudi v našem načrtu. Drž. zakonik stoji že čez 70 let v veljavi, pred njim so bile enake postavbe veljale in ni se izgodilo, da bi se bilo veljavi tega paragrafa le kedaj ugovarjalo. Iz tega pa sledi, da odgovarja paragraf občenemu blagru in da je brez vprašanja dobra vpeljatev. Iz tega pa sledi tudi to, da komur je ona postava prav, prav mu mora biti tudi naša ženitbenska oglasnica; kdor pa je zoper našo ženitbensko oglasnico, mora dosledno tudi zoper določbo drž. zakonika in za njeno odstranjenje delati.

Na dalje je omejitev v ženitbenskih zadevah pri vojaštvu in ne samo pri vojaštvu, kar ga neposredno služi, ampak tudi pri onih, ki se stojé v letih odrahtil, ravno tako pri orožništvu, financarjih itd. Tudi v zasebnem življenju terja se samični stan. Veliko gospodarjev, mojstrov in trgovcev terja, da ostane njih družina, pomočniki in podajalci neoženjena. Ako tedaj take omejitve v obče in na drugih straneh obstojé, naš nasvet pač ne more biti nov, je le razširjatev tega, kar je sploh in povsod že v navadi. V ženitbenski pritrtilnici tiči tudi nekaj društvenega in gospodarskega vprašanja, kajti pauperizem (uboštvo) pa socializem sta si blizu v rodu.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Les pa polje.

Kmetijstvo pa gospodarstvo bili ste si dosehmal, kar se tiče gospodarjenja, skorej do cela stali nasproti. V resnici pa je tudi lahko, kar temu hasek daje, onemu na škodo, tako n. pr. senca od dreves na mejah, paša v iesovih, go-